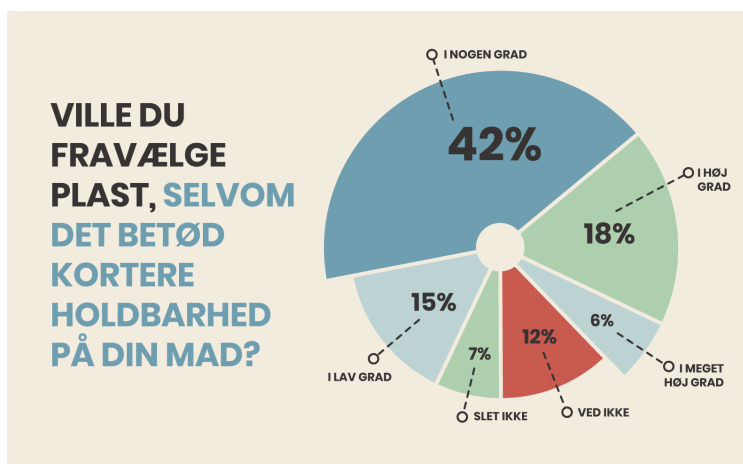

Forbrugernes holdninger til emballage

v/Søren R. Østergaard,
Seniorspecialist

Plastindustrien har her i 2020 gennemført en befolkningsundersøgelse, der indeholder nogle spændende nye resultater omkring forbrugernes holdninger til emballage - se figur 1. Undersøgelsen viser endnu engang paradokset, at mange forbrugere fokuserer på emballagen - især plastemballage - som det største miljøproblem, mens forskerne igen og igen peger på, at optimal anvendelse af emballage mindsker madspildet og dette samlet giver den mindste belastning af miljøet.

Plastindustriens befolkningsundersøgelse viser, at 66% af befolkningen fravælger plastemballage i nogen eller højere grad. Kun 22% lader sig ikke eller i mindre grad påvirke. Tager man i betragtning, at det nu mange gange er blevet dokumenteret, at plastemballage i mange tilfælde er den eneste emballage, der kan reducere madspild, der belaster miljøet mere end emballagen, så er disse holdninger ret uheldige.

Figur 1: Forbrugernes holdninger til plastemballage (kilde: Plastindustrien, 2020)

Det fremgår tydeligt, at forbrugere lige nu foretrækker glaseballage. Derefter kommer plast- og papiremballage. Når man hører den offentlige debat lige nu, så er det interessant, at plastemballage alligevel foretrækkes af så mange. I debatten er plastemballage meget mere skældt ud. Man skal samtidig være opmærksom på, at folks holdninger skifter hen

over tiden. I 1960'erne og 70'erne var forbrugere meget negativt opmærksomme på glaseballage - lige modsat i dag. Da vi nåede til 1990'erne kunne forbrugere ikke lide metalemballage. Og for omkring 10-20 år siden, kunne man ikke bruge pap og papir uden at have fældet en regnskov. I de sidste år har debatten med plast i havmiljøet ødelagt plastemballagens image. Så forbrugernes holdninger skifter hen over tiden.

Teknologisk Institut gennemførte i 2017 en forbrugerundersøgelse, der tydeligt viser, at forbrugernes holdninger kan påvirkes med reel information. Formålet var at identificere forbrugernes umiddelbare bevidsthedsniveau ift. forskellige udsagn om emballage og hvordan information kan påvirke forbrugernes vurdering af emballage.

Deltagerne blev fundet via et eksternt bureau (Userneeds). Her blev 212 forbrugere spurgt; disse var et

Figur 2: Forbrugernes holdninger til hvilket emballagemateriale de foretrækker (kilde: Plastindustrien, 2020)

fortsættes næste side

Forbrugernes...

repræsentativt udsnit af befolkningen efter køn, alder (16-80 år), uddannelse og bopæl. Undersøgelsen blev gennemført på følgende måde:

- Først skulle forbrugerne tage stilling til fem udsagn
- Derefter fik de samme forbrugere en kort baggrundsinformation for hvert udsagn
- Til sidst skulle de samme forbrugere tage stilling til de samme fem udsagn

De fem udsagn var:

1. Emballage beskytter madens kvalitet
2. Emballage betyder friske portioner
3. Emballage bekæmper madspild
4. Emballage i skraldespanden er ikke affald uden værdi
5. Emballage gør godt for miljøet

Den mellemliggende baggrundsinformation ses i faktaboksen, figur 4. Teknologisk Instituts undersøgelse viste følgende:

- Fordelingen af positive svar før forbrugerne fik læst baggrundsinformation var for de fem udsagn. Et positivt svar var når forbrugerne havde erklæret sig enten enig eller meget enig i udsagnet:
 - o Emballage beskytter madens kvalitet (83%)
 - o Emballage betyder friske portioner (48%)
 - o Emballage i skraldespanden er ikke affald uden værdi (38%)
 - o Emballage bekæmper madspild (31%)
 - o Emballage gør godt for miljøet (5%)
- Fordelingen af positive svar på de samme udsagn var efter informationen var læst:
 - o Emballage beskytter madens kvalitet (84%)
 - o Emballage bekæmper madspild (75%)
 - o Emballage betyder friske portioner (69%)

Frit udsagn

Vurderes positivt (Meget enig/Enig) i rækkefølgen:

- Emballage beskytter madens kvalitet (83%)
- Emballage betyder friske portioner (48%)
- Emballage i skraldespanden er ikke affald uden værdi (38%)
- Emballage bekæmper madspild (31%)
- Emballage gør godt for miljøet (5%)

Udsagn med baggrund

Vurderes positivt (Meget enig/Enig) i rækkefølgen:

- Emballage beskytter madens kvalitet (84%)
- Emballage bekæmper madspild (75%)
- Emballage betyder friske portioner (69%)
- Emballage i skraldespanden er ikke affald uden værdi (62%)
- Emballage gør godt for miljøet (50%)

Figur 3: Forbrugernes holdninger til fødevareremballage før og efter information (kilde: Teknologisk Institut 2017)

- o Emballage i skraldespanden er ikke affald uden værdi (62%)
- o Emballage gør godt for miljøet (50%)

Se figur 3.

Helt markant er det, at kun en lille mængde information til forbrugerne kan ændre holdningen til om emballagen er godt for miljøet fra kun 5% til 50%. Forståelsen for om emballage bekæmper madspild gik fra 31% til 75%. Eneste punkt, hvor forbrugerne allerede på nuværende tidspunkt har en god forståelse for er, at emballage beskytter madens kvalitet. Information nytter altså.

<p>1. Emballage beskytter madens kvalitet <i>Emballage har mange funktioner – den skal beskytte maden mod udtørring, harskning, misfarvning, stød samt snavs og mikroorganismer, den skal gøre det nemt at håndtere og opbevare maden samt informere om ingredienser og næringsindhold. Luft og lys kan forringe de fleste madvarer, også uden man kan se det. For eksempel kan appelsinjuice miste 90% af c-vitaminindholdet på få dage, hvis låget ikke sættes på flasken. Derudover kan emballage beskytte maden så godt, at det ikke er nødvendigt at bruge så mange tilsætningsstoffer. Emballagen er derfor vigtig til at beskytte vores mad.</i></p>
<p>2. Emballage betyder friske portioner <i>Ved at portionsopdele mad mindskes madspildet, fordi forbrugeren kun åbner den mængde mad, som skal spises. Maden holdes frisk længere, når den opbevares i uåbnet emballage. Altså ingen halvtomme pakker i køleskabet, som glemmes eller bliver dårlige på kort tid. Madspild er en stor miljøbelastning sammenlignet med emballage alene, og derfor kan det give god mening at bruge lidt mere emballage, for til gengæld at få en passende portionstørrelse. Minipakker kan derfor mindske madspild</i></p>
<p>3. Emballage bekæmper madspild <i>Emballagen bevare madens friskhed. En agurk kan bevare sprødhed i mindst to uger frem for kun fire dage uden emballage. Ligesom op mod 20% af friske druer går til spilde uden emballage, fordi de bliver mast. Kød pålæg undgår at blive brunt og kedeligt, mens nødder og snacks kan komme til at smage bittert uden emballage. Ingen har lyst til at spise dårlig mad - emballagen bekæmper derfor madspild.</i></p>
<p>4. Emballage i skraldespanden er ikke affald uden værdi <i>Genbrug er det bedste, men ikke al emballage kan genbruges. Den emballage, som ikke kan genbruges, kan brændes og ende med at give varme i dit hus igennem fjernvarme. Emballage i naturen er et stort problem, mens mademballage i skraldespanden giver værdi for samfundet.</i></p>
<p>5. Emballage gør godt for miljøet <i>Madspild er en enorm belastning for miljøet sammenlignet med emballage i sig selv. Produktionen af mad kræver gødning, energi og rent vand. Maden skal måske transporteres langt og forarbejdes, opvarmes eller måske opbevares på køl. For at disse ressourcer ikke skal være spildt er det kun rimeligt, at vi passer godt på maden, indtil den skal spises. Det giver derfor rigtig god mening at bruge emballage til at pakke maden ind i. Uden emballage kan op mod en tredjedel af den producerede mad gå tabt. Mad med emballage hjælper derfor miljøet.</i></p>

Figur 4: Baggrundsinformation for de fem udsagn. (kilde: Teknologisk Institut 2017)